

Konsultacje w sprawie zmiany nazw ulic

Wpisany przez Kamil Malinowski
środa, 20 lipiec 2011 10:22

Szanowni Państwo!

Do Urzędu Miasta i Gminy w Staszowie wpłynęła podpisana przez 204 osoby petycja mieszkańców Staszowa i osób związanych z naszym miastem. W przedmiocie zmiany nazw następujących ulic:

1.

ulica XXV-lecia PRL;

2.

ulica gen. Karola Świerczewskiego;

3.

ulica gen. Aleksandra Zawadzkiego;

4.

ulica Marcelego Nowotki;

5.

ulica PKWN;

6.

ulica Janka Krasickiego;

7.

ulica Hanki Sawickiej.

Konsultacje w sprawie zmiany nazw ulic

Wpisany przez Kamil Malinowski
środa, 20 lipiec 2011 10:22

Podjęcie działań w celu zmiany nazw ulic na terenie miasta Staszowa już w 2008 roku zalecał Instytut Pamięci Narodowej. W związku z powyższym zwracamy się do Państwa o opinię w przedmiocie proponowanych nazw ulic przedstawiając jednocześnie propozycje, które dotychczas wpłynęły do Urzędu. Prosimy również o zgłaszania Państwa propozycji.

Nazwa dotychczasowa Nazwy proponowane

1.

ulica XXV-lecia PRL; - Niepodległości, Bankowa, Jana Pawła II (jako przedłużenie istniejącej ulicy)

2.

ulica gen. Karola Świerczewskiego; - Księcia Augusta Aleksandra Czartoryskiego, Ryszarda Kaczorowskiego, Bożnicza, Rzemieśnicza ,

3.

ulica gen. Aleksandra Zawadzkiego; - Romana Kotlarza, Tadeusza „Zośki” Zawadzkiego,

4.

ulica Marcelego Nowotki; - Ignacego Raczyńskiego,

5.

ulica PKWN; - Stefana Niewirowicza,

6.

ulica Janka Krasickiego; - Ignacego Krasickiego,

Konsultacje w sprawie zmiany nazw ulic

Wpisany przez Kamil Malinowski
środa, 20 lipiec 2011 10:22

7.

ulica Hanki Sawickiej - Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Jako dodatkowych patronów bez przyporządkowania do konkretnej ulicy wskazano również następujące osoby i organizacje:

Melchior Dowgiałło, Władysław Roth, Stefan Kopczyński, Mieczysław Baczkowski, Leon Karbownicki, Jan Rażny, Józef Kopecki, Stefan Kępa, Wawrzyniec Siek, Władysław Amborski, Antoni Heda „Szary”, Rodzina Kabatów, Młode Wojsko Polskie.

Jednocześnie wpłynęła propozycja nadania tzw. Obwodnicy Południowej nazwy Ulicy Solidarności

Propozycje mailowe prosimy przesyłać na adres: konsultacje@staszow.pl

Propozycje w formie pisemnej można nadsyłać na adres Urzędu Miasta i Gminy w Staszowie, ul. Opatowska 31, 28-200 Staszów oraz składać bezpośrednio w siedzibie Urzędu w Biurze

Obsługi Klienta.

SYLWETKI PROPONOWANYCH PATRONÓW ULIC – CHARAKTERYSTYKA DOKONAŃ

Ignacy Raczyński - rdzenny staszowianin. Ignacy Raczyński był działaczem PPS, działającym na niwie walki o niepodległość Polski. Za swoją działalność niepodległościową został zesłany na Sybir. Po powrocie do Polski był legionistą. Trzykrotnie był wybierany burmistrzem miasta w 1929, 1934 roku oraz w kwietniu 1939 roku. Położył duże zasługi dla organizacji miasta. Za jego kadencji rozwinęło się szkolnictwo i sprawnie funkcjonowała służba zdrowia. Rada Miejska za jego kadencji w roku 1936 nadała tytuł Honorowego Obywatela Staszowa marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu. Po klęsce wrzesniowej w 1939 roku nadal pełnił funkcje burmistrza do sierpnia roku 1940 do chwili jego aresztowania przez hitlerowców i wywiezienia go do obozu w Buchenwaldzie, gdzie został zamordowany w grudniu 1941 roku. Był człowiekiem prawym, lojalnym, dbającym o wszechstronny rozwój miasta i pomysłność jego mieszkańców, którzy przed wojną byli zróżnicowani narodowościowo.

Józef Piłsudski - wielki mąż stanu, przywódca niepodległej Polski. 28 marca 1935 r. Rada Miejska nadała obywatelstwo honorowe Miasta Staszowa Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu. Na naszej ziemi żyją jeszcze ludzie, którzy pamiętają i wspominają Józefa Piłsudskiego, który stacjonował w Oglądowie. W drodze do Opatowa stoczył kilka potyczek k/Staszowa w okolicach Oglądowa, Kurozwęk, Rytwian i w Staszowie przy ulicy Krakowskiej obecnie k/CPN. Na miejsce postoju k/Staszowa zgłaszali się młodzi ochotnicy z naszych okolic. Często to było wbrew woli rodziców, ale idea niepodległości przeważała nad posłuszeństwem rodzinie. Adam Bień późniejszy minister i wicepremier tak wspominał okres swej młodości: *"...w roku 1920 wyruszyłem wraz z kolegami jako ochotnik by walczyć o wolność Polski pod władzą Marszałka Piłsudskiego."*

August Aleksander Czartoryski - jego zasługą jest przede wszystkim odbudowa miasta po pożarze w 1751r., wybudował nowe kamienice, nową hamernię, szabelnię, młyn, garbarnię, kotłarnię i tartak oraz wybrukowano rynek i główne ulice miasta. Ściągnął również do miasta niemieckich sukienników, którzy stworzyli prężną manufakturę. O ile więc Łaski zafundował nam prawa miejskie to Czartoryski stworzył ze Staszowa miasto prawdziwe z rozwojem miasta na niespotykaną skalę jak na ówczesne czasy.

Ksiądz Roman Kotlarz - w czasie wydarzeń radomskich znalazł się 25 czerwca 1976 wśród strajkujących z Zakładów Metalowych „Łucznik” w Radomiu. Ze schodów jezuickiego kościoła pw. Świętej Trójcy w Radomiu błogosławił protestujących robotników w czasie manifestacji. Po brutalnej pacyfikacji dokonanej przez oddziały ZOMO i MO w swej parafii wraz z wiernymi modlił się za pobitych, aresztowanych i usuwanych z pracy robotników. W swych kazaniach domagał się szacunku dla człowieka i jego pracy, piętnował kłamstwo i niesprawiedliwość.

Został zaliczony przez władze komunistyczne w poczet "radomskich bandytów" i poddany represjom. Wzywany na przesłuchania, przeszedł tzw. "ścieżki zdrowia". Kilkakrotnie został brutalnie pobity przez funkcjonariuszy SB. 15 sierpnia 1976 zastał podczas odprawianego nabożeństwa. Dzień później przyjęto go do Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznej Opieki Zdrowotnej w Krychnowicach. Zmarł 18 sierpnia tego samego roku w niewyjaśnionych okolicznościach. Władze komunistyczne zakazały pochowania księdza na cmentarzu radomskim. Jego pogrzeb, który odbył się 20 sierpnia 1976, przerodził się w manifestację patriotyczną. Został pochowany w staszowskich Koniemłotach.

DODATKOWI KANDYDACI PROPONOWANI NA PATRONÓW ULIC STASZOWA

1. **Melchior Dowgiałło** - 1820 - 1863. Po ukończeniu medycyny w Warszawie przybył do Staszowa. Został pierwszym dyrektorem szpitala św. Adama. Ze względu na to, iż kierował się dobrem pacjentów popadał na tym tle w konflikty z zarządem dóbr staszowskich. Zarzucano mu m.in. że przetrzymuje chorych w szpitalu lub że sprawdza na folwarkach zgodność faktycznego pobytu chorych w szpitalu. Zginął zamordowany przez Rosjan w czasie bitwy pod Jurkowicami.

2. **Władysław Roth** 1833 – 1905 – po ukończeniu medycyny podjął pracę w Staszowie. Po śmierci dra Dowgiałły został dyrektorem szpitala św. Adama. W czasie powstania styczniowego pomagał powstańcom (wspomina m.in. o tym Kościeszka Ożegalski w swoich pamiętnikach). Operował także Żeromskiego. Oprócz tego współzakładał w Staszowie Towarzystwo Pożyczkowo – Oszczędnościowe oraz Straż Pożarną. W uznaniu zasług mieszkańcy Staszowa ufundowali pomnik na jego grobie. Nazywany staszowskim Judymem.

3. **Mgr Stefan Kopczyński** – po ukończeniu studiów na Uniwersytecie Jagiellońskim, już od 1933 r. rozpoczął pracę w Staszowie na stanowisku dyrektora Prywatnego Gimnazjum Koedukacyjnego. Już w 1935 r. szkoła w/w stała się szkołą państwową, a dyrektor bardzo dbał o wysoki poziom kształcenia i wychowania młodzieży. Rok 1939 - tragiczny wrzesień, początek wielkiej gehenny narodu polskiego. Wybuch wojny spowodował zamknięcie szkół średnich w całym kraju z wyjątkiem gimnazjum i liceum w Staszowie. Wskutek przeoczenia władz okupacyjnych dyrektor wraz z gronem nauczycielskim podjęli decyzję o kontynuowaniu dalszej nauki (był to jedyny przypadek w całej Polsce). Dyrektor wraz ze swoimi pracownikami, z narażeniem życia, podjął decyzję o kontynuowaniu pracy szkoły. Działali oni do marca 1940 r. jako szkoła średnia. By młodzież mogła dokończyć rok szkolny, dyrektor wystarał się o przemianowanie jej na warsztaty krawieckie. Zakupiono kilka maszyn do szycia dla pozorów, a rzeczywiście nadal odbywały się zajęcia przedmiotowe. Od września 1940 r. praca szkoły przeszła do podziemia. Dyrektor Stefan Kopczyński wystąpił do ruchu oporu pod ps. "Kotowicz" i nadal kierował tajnym nauczaniem, tworząc ośrodek szkoleniowy, który miał własną komisję egzaminacyjną, co pozwoliło na przeprowadzenie egzaminów maturalnych w 1940-1944 r. Maturzyści otrzymywali świadectwa dojrzałości, na których widniał podpis p. dyr. Stefana

Kopczyńskiego. Wielką zasługą dyrektora Kopczyńskiego jest wytrwałe działanie na polu oświaty, ponieważ jeszcze przed zakończeniem wojny, gdy na linii Wisły trwał front, zorganizował dalszą naukę w Połańcu. Po wyzwoleniu Staszowa dyr. przeniósł szkołę średnią z Połańca do Staszowa i pełnił funkcję dyr. do 1950 r. Stefan Kopczyński to wielka postać wspaniałego pedagoga, społecznika i wielkiego patrioty. Jego ogromne zasługi nie mogą być zapomniane i winny być wzorem dla wielu przyszłych pokoleń, a szczególnie dla pokoleń nauczycieli.

4. **pułkownik Mieczysław Baczkowski** (1898 – 1973): od 1915 r. w 4 i 6 pułku Legionów Józefa Piłsudskiego, następnie w 2 pułku piechoty Legionów, m.in. od 1923 r. w I batalionie w Staszowie, w okresie międzywojennym oficer zawodowy na różnych stanowiskach, we wrześniu 1939 r. dowódca batalionu Korpusu Ochrony Pogranicza; internowany na Litwie, po jej zajęciu wywieziony w głąb ZSRR, od IX 1941 r. w Armii generała W. Andersa, z którą przeszedł cały szlak tułaczy przez Iran, Irak, Palestynę, Egipt; od III 1944 r. był, wraz z II Korpusem Polskim, we Włoszech. W bitwie pod Monte Cassino dowodził 17 batalionem 5 Kresowej Dywizji Piechoty, skutecznie szturmując wzgórza San Angelo, następnie walczył pod Ankoną, a od XII 1944 r., już jako zastępca 4 Wołyńskiej Brygady Piechoty brał udział w walkach i zdobyciu Bolonii. Za czyny bojowe odznaczony: Złotym i Srebrnym Krzyżem Orderu Virtuti Militari oraz pięciokrotnie Krzyżem Walecznych. W styczniu 1947 r. wrócił do rodziny w Staszowie (żona Krystyna, córka zasłużonego dla Staszowa sędziego Władysława Malewskiego). Mieszkał przy ulicy Parkowej. Przez wiele powojennych lat szykanowany, nie mógł znaleźć stosownej pracy. Po 1956 r., ciesząc się wielkim szacunkiem Staszowian, był m.in. radnym Miejskiej Rady Narodowej i ławnikiem w Sądzie Powiatowym w Staszowie. Zmarł i jest pochowany w Krakowie. Nie ma w historii Staszowa drugiego tak Zasłużonego Żołnierza.

5. **Leon Karbownicki** 1871 - 1929 - jeden z najbardziej zasłużonych lekarzy w dziejach miasta. W Staszowie od roku 1903. Pełnił funkcję dyrektora szpitala, który przez jakiś czas utrzymywał z własnych funduszy. Odrzucił propozycję pracy naukowej w Krakowie i pozostał w Staszowie. Za jego rządów szpital został skanalizowany i zelektryfikowany. Był członkiem OSP, Polskiej Macierz Szkolnej i radnym. Bardzo popularny wśród staszowskiej biedoty, często leczył za darmo, jak również część zarobków przeznaczał na pomoc dzieciom. Zmarł w 1929 zaraziwszy się tyfusem. Pochowany w Staszowie, jednak miejsce grobu jest nieznane. Stąd też nazwanie ulicy jego nazwiskiem jest najlepszym sposobem na uhonorowanie tej postaci

6. **Jan Rażny** – lekarz weterynarii. W 1930 r. przybył do Staszowa i tutaj rozpoczął prace w swym zawodzie. Szybko zorientował się, że może rozwijać swoje pasje społeczne. Człowiek na wysokim poziomie, inteligentny, wkrótce znalazł ludzi w środowisku staszowskim o podobnych zainteresowaniach teatralnych. W 1932 r. utworzono Towarzystwo Demokratyczne im. Aleksandra Fredry w skrócie "Fredreum", którego głównym celem było popularyzowanie kultury scenicznej w środowisku staszowskim. Wystawiano arcydzieła literatury polskiej i zagranicznej

na spektaklach teatralnych, wieczorkach autorskich itd. Dumą napawał fakt, że w Staszowie działał prawdziwy teatr, o którym często pisała "Gazeta Sandomierska". Wystawiane sztuki cieszyły się dużym powodzeniem zarówno wśród mieszkańców Staszowa, jak i najbliższej okolicy. Do 1939 r. wystawili 30 sztuk klasyki repertuarowej. Dyrektorem i reżyserem w jednej osobie był dr Jan Rażny. Jako lekarz cieszył się dużym uznaniem ze względu na swoją fachowość i gotowość do niesienia pomocy w każdej sytuacji.

7. major Józef Kopecki (1895 – 1945): udział w wojnie 1920 r., w okresie międzywojennym m. in. oficer 4 pułku strzelców podhalańskich w Cieszynie, kwatermistrz 2 pułku piechoty Legionów w Sandomierzu, od 1936 r. w stopniu majora, dowódca I batalionu tego pułku w Staszowie; w kampanii wrześniowej 1939 r. dowodząc staszowskim batalionem, w składzie ww. pułku, skutecznie bronił pozycji na Górach Borowskich (na południe od Bełchatowa), brał udział w walkach odwrotowych, bronił pozycji Zakroczym w twierdzy Modlin. Uniknął niewoli, wrócił do rodziny w Staszowie. Zagrożony aresztowaniem przez żandarmerię wyjechał do Krakowa. Już jesienią 1939 r. był w konspiracji Organizacji Orła Białego, następnie ZWZ-AK. Pełnił m. in. funkcję kierownika Samodzielnej Placówki Wywiadowczej AK na terenie Inspektoratu Mielec. W VII 1944 r. aresztowany przez Gestapo. Więzień obozów koncentracyjnych: Sachsenhausen, Mauthausen i Gusen, gdzie zmarł w IV 1945 r. Za czyny bojowe odznaczony: Srebrnym Krzyżem Orderu Virtuti Militari i dwukrotnie Krzyżem Walecznych. Według relacji pisemnej ww. Adeli Kopeckiej (z dnia 2.XII.1991 r.) z przywołaniem Centralnego Archiwum Wojskowego Nr 6818/KIII/WL z dnia 9.XI.1984 r., podobno mianowany do stopnia podpułkownika po wyruszeniu na front we wrześniu 1939 r.

8. major Stefan Kępa (1908 – 1979): z Sichowa k/Staszowa, absolwent w 1929 r. staszowskiego Liceum, żona pochodziła z Niemścic; w okresie międzywojennym oficer zawodowy, w kampanii wrześniowej 1939 r. dowódca kompanii w 69 pułku piechoty Wielkopolskiej Dywizji Piechoty Armii „Poznań”, ranny w bitwie nad Bzurą, uniknął niewoli, wkrótce wrócił do Niemścic. Od 1941 r. w konspiracji Narodowej Organizacji Wojskowej (NOW) jako zastępca komendanta Podokręgu Kieleckiego NOW w Staszowie. Miał ps. „Pochmurny”. Po scaleniu NOW z AK, od połowy 1943 r. komendant Podobwołu AK Staszów, od 26 VII 1944 r. jako dowódca III batalionu 2 pułku piechoty Legionów AK, jego 9 kompania we współdziałaniu ze zwiadem radzieckim, dnia 31 VII 1944 r. na krótko wyzwoliła Staszów; w akcji „Burza”, „Zemsta”, aż do początków XII 1944 r. przeszedł cały szlak bojowy pułku, dowodząc ww. batalionem na Kielecczyźnie. Jeden z najlepszych dowódców batalionu. Za czyny bojowe odznaczony: Srebrnym Krzyżem Virtuti Militari i Krzyżem Walecznych. Po wojnie mieszkał z rodziną w Gnieźnie. Doświadczył wielu szykan ze strony UB i trudności w pracy. Ukończył studia wyższe w Poznaniu, tam też w ostatnich latach życia mieszkał i zmarł, pochowany na miejscowym cmentarzu.

9. **Wawrzyniec Siek** – 1860 – 1945. Proboszcz staszowski w latach 1902 – 1934. Przed wszystkim jednak autor „Historii parafii Staszów” będącej pierwszym opracowaniem historycznym poświęconym miastu

10. **Władysław Amborski** po ukończeniu studiów muzycznych objął profesję swojego ojca organisty i pracował przy Kościołach św. Bartłomieja i św. Ducha. Na terenie Staszowa był jednym z nielicznych wykształconych muzyków, który prócz pracy zawodowej udzielał lekcji muzyki uzdolnionej młodzieży. W okresie międzywojennym założył chór pod nazwą „Lutnia”, który odniósł duże sukcesy. Na jednym z przeglądów chórów kościelnych w Poznaniu zajęli czołowe miejsce. Chór „Lutnia” był podporą przy wszystkich ważniejszych obchodach ciesząc się wielkim uznaniem i sympatią mieszkańców miasta. Poza krzewieniem kultury muzycznej był również prężnym działaczem społecznym w lokalnym środowisku.

11. **Antoni Heda „Szary”** legenda państwa podziemnego państwa polskiego w Górach Świętokrzyskich. Bohaterski dowódca od września 1939 r. poprzez akcje rozbicia więzienia UB w Kielcach w 1945 roku. Skazany na karę śmierci ułaskawiony wychodzi na wolność w 1956 roku. Przewodniczący „Solidarności kombatantów” internowany w Białoleścu w czasie stanu wojennego. Zawsze związany z ruchem niepodległościowym i w uznaniu zasług militarnych awansowany do generała brygady. Zmarł w 2008 roku i pochowany z honorami w obecności władz państwowych, samorządowych, organizacji kombatanckich i młodzieżowych, a szczególnie w obecności mieszkańców Kielecczyzny, w której uchodził za niezłomnego bohatera tej ziemi.

12. **Rodzina Kabatów** – Piotr Kabata pochodził z Pocieszki k. Staszowa. W kampanii wrześniowej walczył pod komendą gen. Klebberga. Po ucieczce z niewoli w staszowskim organizował, a potem dowodził samodzielnym oddziałem dywersyjno – szturmowym. Od 1941 w randze kapitana brał ścisły udział we wspólnych akcjach „Jędrusiów”. Aresztowany przez NKWD 20 IX 1945 r. w Wiśniowej 3 X 1945 wywieziony do ZSRR przekazany do Polski w 1947 r. trafił do bardzo ciężkiego obozu w Brześciu. W 1950 roku skazany na śmierć w Kielcach po apelacji na 10 lat więzienia. 4 krotnie odznaczony Krzyżem Walecznych, Medal Niepodległości, Srebrny Krzyż Zasługi.

Cała rodzina Kabatów w tym żona Helena (organizowała sprawy kwaterunkowe oraz Wojskowa Służbę Kobiet) syn Zbigniew „Bobo” oficer w oddziale „Jędrusie” brał udział we większości akcji dywersyjnych i bojowych, od 1945 roku w II Korpusie WP we Włoszech był autorem wielu piosenek patriotycznych, wierszy i wspomnień. Po wojnie studiował biologię, doktor filozofii, a od 1966 doktor nauk.

Syn Wiesław aktywnie uczestniczył w nasłuchiowaniu radia z Londynu co wiązało się ze stałym niebezpieczeństwem zaopatrywania radia w źródła energii (akumulatory, baterie). Zajmował się przenoszeniem akumulatorów ładowanych u pp. Strzałkowskich i przenoszeniu ich do leśniczówki w Wiśniowej. Otrzymał liczne odznaczenia wojskowe i państwowe za działalność społeczną na Kielecczyźnie jako lekarz internista.

Córka Alina pomagała w działalności konspiracyjnej, a po wojnie jako prof. dr. habilitowany nauk geobiofizycznych służyła społeczeństwu naukowo.

Wyrazem uznania dla Piotra Kabaty i całej rodziny są liczne dokumenty i wspomnienia zawierające biografie i historie udziału rodziny w działalności niepodległościowej z której mieszkańcy Staszowa mogą być dumni.

Konsultacje w sprawie zmiany nazw ulic

Wpisany przez Kamil Malinowski
środa, 20 lipiec 2011 10:22

13. **Młode Wojsko Polskie** organizacja niepodległościowa maturalnej młodzieży staszowskiego LO w latach 1949/50 występujący przeciwko niesprawiedliwości powojennej. Dokonane aresztowania członków tej licznej organizacji skończyło się wysokimi wyrokami sądowymi i ciężkim pobycie w więzieniach. Co niektórzy członkowie tej organizacji nadal żyją, a ich działania w tamtych czasach zasługują na uznanie.

(Źródło: Osoby zgłaszające petycję)

Szanowni Państwo!

Do Urzędu Miasta i Gminy w Staszowie wpłynęła podpisana przez 204 osoby petycja mieszkańców Staszowa i osób związanych z naszym miastem. W przedmiocie zmiany nazw następujących ulic:

1.

ulica XXV-lecia PRL;

2.

ulica gen. Karola Świerczewskiego;

3.

ulica gen. Aleksandra Zawadzkiego;

Konsultacje w sprawie zmiany nazw ulic

Wpisany przez Kamil Malinowski
środa, 20 lipiec 2011 10:22

4.

ulica Marcelego Nowotki;

5.

ulica PKWN;

6.

ulica Janka Krasickiego;

7.

ulica Hanki Sawickiej.